

ANGULIMALA, Một câu chuyện về sức mạnh của lòng từ

Dịch giả Thích Nguyên Tạng

Vnthuquan.net, 2009.

Thuở xa xưa có một chàng trai con của một vị Bà la môn (giai cấp "tu sĩ" cao nhất ở Ấn Độ) sống dưới triều đại vua Pasenadi, thuộc vương quốc Kosala. Tên của chàng là Ahimsaka (người thất bại). Chàng được gửi đến thành phố Taxila để học hành. Ahimsaka rất thông minh và biết vâng lời thầy, nên chàng được cả thầy lẫn bà vợ thầy yêu mến. Điều này đã khiến cho các học viên khác ganh tỵ với chàng. Vì thế họ tìm đến thầy giáo và vu cáo Ahimsaka có mối quan hệ bất chính trái đạo lý với bà vợ thầy. Thoạt tiên, không thầy không tin họ; nhưng sau khi nghe điều đó nhiều lần, ông nghĩ rằng đó là sự thật và thề sẽ trả thù Ahimsaka. Ông thầy nghĩ rằng việc giết học trò sẽ gây tai tiếng ảnh hưởng xấu cho ông. Con giận dữ thúc giục ông đề nghị một việc không thể tưởng tượng nổi đối với chàng thanh niên Ahimsaka trẻ tuổi và ngây thơ kia. Ông ta bảo cậu học trò phải giết một ngàn người và mang về ngón tay cái từng người để trả học phí về việc dạy chàng. Cố nhiên chàng thanh niên không muốn nghĩ đến một việc kinh khủng như vậy. Vì thế chàng đã bị tống cổ ra khỏi nhà thầy và trở về với gia đình cha mẹ.

Khi cha chàng biết được tại sao Ahimsaka đã bị đuổi, ông ta vô cùng tức

giận đưa con mình và không chịu nghe lời giải thích lý do. Cũng chính trong ngày ấy, đang lúc trời đổ mưa xuống như trút nước, người cha ra lệnh Ahimsaka phải ra khỏi nhà. Ahimsaka phải ra khỏi nhà. Ahimsaka chạy đến mẹ chàng và xin lời khuyên. Nhưng bà không thể chống lại quyết định của chồng. Sau đó Ahimsaka tìm đến nhà vị hôn thê của chàng (theo cổ tục hứa hôn từ lâu trước khi đi đến hôn nhân thực sự Ở Ấn Độ). Nhưng khi gia đình này biết lý do Ahimsaka bị đuổi ra khỏi trường, họ cũng xua đuổi chàng. Nỗi ô nhục, giận dữ, sợ hãi và tuyệt vọng của Ahimsaka đã làm cho chàng điên tiết lên. Trong nỗi đau đớn cùng cực đó, đầu óc của chàng chỉ nhớ lại mệnh lệnh khắc nghiệt của thầy: gọt nhặt một ngàn ngón tay người. Và vì thế mà chàng bắt đầu lao vào cuộc chém giết hại như vậy, những ngón tay gọt nhặt được chàng treo chúng lên cành cây. Nhưng chúng bị bày quạ và điều hâu phá hoại, sau đó chàng đã mang một vòng ngón tay để theo dõi số lượng.

Cũng vì điều này mà y dần dần được biết qua cái tên Angulimala (người đeo vòng ngón tay) và trở thành nỗi hãi hùng cho vùng nông thôn này. Chính đức vua đã nghe được việc giết hại của Angulimala và ra lệnh bắt y. Khi bà Mantani, mẹ của Ahimsaka, biết được ý định của vua, bà đi vào trong rừng với những nỗ lực tuyệt vọng để cứu con của bà. Lúc ấy, vòng đeo cổ của Angulimala có một ngón là đủ một ngàn.

Đức Phật biết được nỗ lực ngăn cản của người mẹ đối với con bà và nghĩ rằng nếu Ngài không can thiệp vào thì Angulimala, đang tìm người cuối cùng để làm cho đủ số một ngàn, sẽ gặp mẹ mình và y có thể giết bà. Trong trường hợp đó, y sẽ chịu đau khổ còn lâu dài hơn nữa vì nghiệp ác của mình. Do lòng bi mẫn, Đức Phật đi đến khu rừng kia.

Sau nhiều ngày đêm mất ngủ, Angulimala rất mệt và gần như kiệt sức, y rất nôn nóng tìm cách giết người cuối cùng để đủ số lượng một ngàn và hoàn tất

phận sự của mình, y quyết giết người đầu tiên mà mình gặp. Khi nhìn xuống từ nơi ẩn mình trong núi, y thấy một người đàn bà trên con đường phía dưới. Y muốn làm trọn lời thề của mình để có đủ một ngàn ngón tay, nhưng khi đến gần, y nhìn thấy người đó chính là mẹ mình. Lúc ấy, Đức Phật cũng đang đi tới, và Angulimala liền định thần quyết giết chết người du sĩ kia để thay cho mẹ mình. Y liền vung dao bắt đầu đi theo Đức Thế Tôn. Nhưng Đức Phật vẫn đi chuyển trước mặt y Angulimala không thể đuổi kịp được Ngài. Cuối cùng, y quát lên: "Này, khát sĩ kia, hãy đứng lại ! Đứng lại !", và đáng Giác Ngộ trả lời: "Ta đã đứng lại từ lâu, chính người mới là người chưa dừng lại thôi !" Angulimala không thể hiểu được ý nghĩa của những lời này. Vì thế y lại hỏi: "Này khát sĩ, tại sao ông nói rằng ông đã dừng lại còn tôi vẫn chưa dừng ?"

Đức Phật đáp: "Ta nói rằng ta đã dừng lại vì ta từ bỏ việc giết hại chúng sanh. Ta đã từ bỏ thói bạo hành, tàn sát mọi loài và ta đã an trú vào lòng từ đối với muôn loài, lòng kham nhẫn và trí tuệ do tư duy quán sát. Song người vẫn chưa từ bỏ việc giết hại và đối xử tàn bạo với người khác cũng như chưa an trú vào lòng từ bi và kham nhẫn đối với mọi loài hữu tình. Do đó, người vẫn là người chưa dừng lại".

Nghe qua những lời này, Angulimala như được nhắc nhở thực tại và suy nghĩ, đây là những lời của một bậc hiền nhân. Vị khát sĩ này hiền thiện và rất mực dũng cảm như thế chắc hẳn vị này là một nhà lãnh đạo các khát sĩ . Quả thực, chính Ngài hẳn là đáng Giác Ngộ rồi đây. Hẳn ngài đến đây chỉ vì mục đích làm cho mình thấy được ánh sáng. Suy nghĩ như vậy, y ném vũ khí và thỉnh cầu Đức Thế tôn tiếp nhận y vào giáo đoàn khát sĩ, Đức Phật đã chấp thuận việc ấy.

Khi đức vua và quân lính đến bắt Angulimala, họ thấy người ấy đang ở trong Tịnh xá của Đức Phật. Biết rằng Angulimala đã từ bỏ ác đạo của mình

và trở thành một vị tỳ kheo, vua và quần thần đều đồng ý để yên vị này. Suốt thời gian Angulimala nhiệt tâm thực hành thiền định.

Tôn giả Angulimala vẫn không được an tâm vì ngay cả trong lúc thiền định tĩnh lặng, Tôn giả thường nhớ lại quá khứ cùng với những tiếng gào thét thảm của những nạn nhân bất hạnh. Do một quả báo vì ác nghiệp kia, trong lúc đi khát thực trên đường phố, Tôn giả đã trở thành mục tiêu của đủ thứ gậy, đá ném vào và thường trở về Tịnh xá vỡ đầu chảy máu, đầy vết thương bầm tím, rồi lại được Đức Phật nhắc nhở: "Này pháp tử Angulimala, con đã từ bỏ việc ác, hãy kham nhẫn lên. Đây là hậu quả của ác nghiệp mà con đã gây tạo ở đời này. Đáng lẽ ra ác nghiệp sẽ còn làm con khổ đau qua vô lượng kiếp nếu trước đây ta đã không gặp con".

Một buổi sáng, trong lúc đang trên đường đi khát thực ở thành Savatthi, Tôn giả Angulimala nghe tiếng ai đang kêu khóc đau đớn. Khi Tôn giả biết đó là một thai phụ đang đau vì chuyển dạ và gặp khó khăn lúc sanh con. Tôn giả suy nghĩ tất cả chúng sanh trên thế gian này đều phải chịu đau khổ. Động lòng từ, Tôn giả kể lại với Đức Phật nỗi khổ đau của người phụ nữ đáng thương kia. Ngài đã khuyên Tôn giả nói lên những lời thề chân thật, lời đó về sau này có tên là Anggulimala Paritta (thần chú hộ mệnh Angulimala). Đi đến trước mặt người sản phụ đang chịu đau đớn kia, Tôn giả ngồi xuống cách bà ấy một tấm màn che và phát nguyện những lời sau: " Này chị, từ ngày tôi đắc quả A la hán, Tôi chưa từng cố ý sát hại mạng sống của sinh linh nào. Nhờ sự thật này, cầu cho chị được an lành và đứa bé sắp sanh của chị cũng được an lành".

Ngay lập tức người sản phụ liền sanh con một cách dễ dàng. Cả mẹ lẫn con đều được khỏe mạnh. Cho đến nay nhiều người vẫn dùng đến thần chú hộ mệnh này.

Tôn giả Angulimala thích sống độc cư và biệt lập. Sau đó Tôn giả viên tịch

một cách yên bình. Là một vị A la hán, Tôn giả chứng đắc Vô dư Niết bàn. Các Tỳ kheo thỉnh ý Đức Phật về nơi tôn giả Angulimala tái sanh, và khi Đức Thế Tôn đáp pháp tử Angulimala đã chứng đắc Vô dư Niết bàn, thì chư vị không thể tin điều đó. Vì thế chư vị lại hỏi liệu có thể nào một người đã giết quá chúng đắc Niết bàn Vô dư y chẳng. Trước câu hỏi này, Đức Phật đáp: "Này các Tỳ kheo, Angulimala đã tạo quá nhiều ác nghiệp, vì vị ấy không có đã tìm được nhiều thiện hữu tri thức và nhờ sự giúp đỡ cũng như lời khuyên tốt mà vị ấy đã trở nên kiên định và chuyên tâm thực hành giáo pháp và thiền định. Như vậy, nghiệp ác của vị ấy đã được thiện nghiệp lấn át che phủ và tâm của vị ấy đã hoàn toàn đoạn trừ cả lậu hoặc. Đức Phật lại nói về tôn giả Angulimala:

"Ai dùng các hạnh lành

Xoá mờ bao nghiệp ác

Chiếu sáng cõi đời này

Như trăng thoát khỏi mây"

Sức mạnh của lòng từ bi bao giờ cũng mạnh hơn bất cứ ác nghiệp nào. Và đó cũng là điều kiện tuyệt đối để giác ngộ.

Thích Nguyên Tạng

(dịch từ tập sách Love in Buddhism/Taiwan/1990)

Hết